

*Dr. R. Örnqvist
skrivarens
Memor*

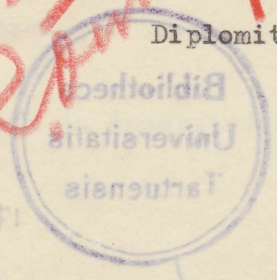
Diplomitöö
392 392

29 IV 42

R. V.
TARTU ÜLIXKOLA
BIBLIOTEADUSKOND
29 apr 1942
Ni 205
TARTU

ERAS ÜÜDISTAJA
KRIMINAALPROTSESSIS.

Diplomitöö arvestamata
R. Randam
5. mail 1942

Diplomitöö.

Eerik RANDAM,

Matr. nr. 13929.

A. B.
77/15

Tartu, 1942.

Eräkohtu nr. 14. D 1942
Eräkohtu koostöö

Lihtsust

Tekstis esinevad sümbolid:

S i s u k o r d.

KrS - Kriminaalseadustik.	lk.
§1. S i s s e j u h a t u s	5.
RT - Riigi Teataja.	
§2. Erasüüdistaja mõiste ja selle ajalooline aren	7
§3. Erasüüdistaja õigused ja kohustused.	12.
I. Õigused.	12.
II. Kohustused	21.
Osundatud teoseid ja kasutatud allikaid.	24.

§ 1. Sissejuhatus.

Kriminaalseadustik tuvastab, milline tegu /tegevus või minetus/ loetakse süüteoaks ja milline karistus sellele seest määratakse. Kui kodanik toimib sellise teo, siis sooritab ta süüteo, ja riigil tekib õigus, kuid enamasti ka kohustus sellist seaduserikkujat jälitada ja karistada. Teiste sõnadega, riigil tekib seaduserikkuja vastu kriminaaljälitlamise õigus-

Kriminaalkohtuliku jälitamine sisuks on: täitmisele

- 1/ süüdlase ja süüteo selgitamine,
- 2/ süüdistamine kohtus,
- 3/ karistuse määramine ja
- 4/ tehtud kohtuotsuse täitmisele pööramine.

Kõik need toimingud puudutavad ühelt poolt riiklikku ja ühiskondlikku julgeolekut, teiselt poolt aga jälitatakse isikute huviseid.

Et ohtu ei satuks üldine julgeolek ja asjata ei kannataks isikute huvid, keda jälitamine kuidagi viisi puudutab, siis pole sugugi ükskõik,

kuidas just jälitamine toimub, vaid see peab olema striktselt seadusega korraldada.

Kaasajal iga kultuurriik normib süütegija kriminaalkohtuliku jälitamise korra. Need õigusnormid

1/ Vt. R. Räsägo, Kriminaalprotsessi õpperaamat, Tartu 1937, lk. 15. - V. Slucevsky, Ucebnik ruskago ugolovnogo protsessu, St. Peterburg, 1895, lk. 3.

2/ Vt. R. Räsägo, op. cit., lk. 15. - V. Slucevsky, op. cit., lk. 4.

moodustavadki kriminaalprotsessi normistiku. Seega võime tuvastada:

Kriminaalprotsess on teatavas riigis kehtiv süütegijate kriminaaljälitamist korraldava õigusnormistik.^{1/}

See õigusnormistik sisaldab:

- 1/ jälitamist toimetavate asutiste loendi,
- 2/ jälitamist toimetavate asutiste pädevuse kirjeldust,
- 3/ jälitamist teostavate asutiste teotsemise korda, alates andmete kogumisest ja lõpetades kohtuotsuse täitmisele pööramisega.^{2/}

Nagu kriminaalprotsessi ajalooline areng näitab, on igas riigis kriminaalprotsess tihedas seoses oma riigi kriminaalseadustikuga, sest kriminaalprotsessita jääks kriminaalseadustik rakendamatuks - ta jääks surnud täheks.

Jättes kõrvale kriminaalprotsessi ajaloolise arengu vaatluse võime nentida, et kaasaegne kriminaalprotsess rajaneb järgmistele põhimõtetele:

- 1/ ametlikkus ehk ofitsiaalsus,
- 2/ võistlikkus, (*võistlus*)
- 3/ legaliteet,
- 4/ materjaalse töö *avastamine* ~~leidmine~~,
- 5/ avalikkus,

1/ Vt. R.Räägo, Kriminaalprotsessi õpperaamat, Tartu 1937, lk.15. - V. Slucevsky, Ucebnik russkago ugolovnago protsessi, St.Peterburg, 1895, lk.3.

2/ Vt. R.Räägo, *op. cit.*, lk.15. - V.Slucsevsky, *op.cit.*, lk.4.

- 6/ suulisus,
- 7/ vahenditus,
- 8/ rahvaolluse kohtumõistmisest osavõtmine ja
- 9/ tsiviilhagi kriminaalprotsessiga ühendamine.

Neist põhimõtteist on omased meie kriminaalprotsessile suuremal või väiksemal määral kõik peale rahvaolluse osavõtu põhimõtte.^{3/} Käesoleva töö ülesandeks on lähemalt käsitleda ametlikkuse põhimõtte rakendamise ulatust meie kriminaalprotsessis.

§ 2. Erasüüdistaja mõiste ja selle ajalooline areng.

Ametlikkuse põhimõte tähendab riigi õigust ja kohust oma organite kaudu süütegusid jälitada. Jälitamise mõiste haarab:

- 1/ kriminaaljälitamise algatamist,
- 2/ süüteo uurimist,
- 3/ süüaluse süüdistamist kohtus,
- 4/ kohtumõistmist ja
- 5/ kohtuotsuse täitmisele pööramist.

^{3/} ib., lk. 44.

^{4/} Vt. Kriminaalkohtupidamise seadustik, RT 1934, 89. sct. § 7.

Põhimõtte kohaselt on kõik need toimingud riigimonopoliks, kuid põhimõtte teostamisel on üks riik sirgjoonelisem, teine vähem, lubades rohkemal määral erandeid üldreeglist.

Meie kriminaalprotsess tunnustab ametlikkuse põhimõtet reeglina, kuid lubab seejuures kaunis tunduva arvu erandeid. Nimelt jagab meie KKS jälitamise korra järgi süüteo'd kolme liiki:

- 1/ ametlik - süüdistuse,
- 2/ era - ametlik - süüdistuse ja
- 3/ era - süüdistuse

korras jälitatavateks süütegudeks.

Ametlik - süüdistuse korras jälitatavateks süütegudeks, millede kohta kehtib ametlikkuse põhimõtte täies ulatuses, kuulub suurem osa KRS ettenähtud süütegedest. Et ametlik-süüdistuse korras süütegu-
de jälitamine on üldreegel, siis on KKS täpselt loendatud ainult era-ametlik- ja era-süüdistuse korras jälitatavad süüteod, millised moodustavad erandi.

Era - ametlik - süüdistuse korras jälitatavateks süütegudeks loeb KKS järgmised süüteod:^{4/}

- 1/ teenistuskohuste täitmisel või nende täitmise pärast riigi- või omavalitsusteenija teotamine,
- 2/ Vabariigi Presidendi kandidaadi isiku haavamine või laimamine sihiga hävitada valijate usaldust kandidaadi vastu /KRS§98¹/,

4/ Vt. Kriminaalkohtupidamise seadustik, RT 1934, 89, ect., § 7.

3/ naisisiku riisumine /KrS §467,468/, naisisiku kallal selle

4/ kiimalised teod alla 16.a. alaealise kallal /KrS § 476/, ?

5/ kvalifitseeritud kiimalised teod /KrS § 478/, 496/

6/ suguuhendus süüdlese hoole või võimu all oleva 14-20.a.

7/ vana naisisikuga /KrS § 480/

7/ vägistamised /KrS § 483, 484, 485 ja 486 p.2/. ?

Nende süütegude pärast alustatakse jälitamist ainult süüteoost kannatanu, kui kannatanu on alla 17.a. alaealine, siis ka viimase seadusliku esindaja, ja punktis 1 märgitud süüteo asjas ka kannatanu ülemuse, kaebusel, kuid kord juba esitatud kaebust ei saa enam tagasi võtta. See ga piirab era-ametlik-süüdistuse asjade menetlus ametlikkuse põhimõtet ainult ühes punktis - süüdistuse tõstmises.

17/ Era-süüdistuse korras jälitavateks süütegudeks loeb KKS järgmised süüteod: ^{5/} /KrS § 437/, omastamine

1/ valeteadete avaldamine omavalitsuse, kultuuromavalitsuse

ja kutseesinduskoja kandidaatide kohta valimisperioodis

/KrS § 99/, 561 - 563/ kui need on korda saadetud abikassade

2/ kerge kehavigastuse ettevaatamatu tekitamine /KrS §437 lõige I punkt 2/, mu üleneva sugulase ähvardamise, nende teota-

3/ vägivald isiku kallal /KrS § 438/, itamise kohta.

4/ lihtne karistatav ähvardus /KrS § 473 lõige I/, jälitamist

5/ võõrast ruumist mittelahkumine ja lihtne kodurahu rikkumine /KrS § 474/, volitatud esindaja kaebusel ja

5/ ib., §5.

- 6/ kiimaline tegu 16.a. vanaks saanud naisisiku kallal selle nõusolekuta /KrS § 477/.
 - 7/ ^{teotamine} isikuhaavamise juhud /KrS § 494, 495 lõige II, 496/.
 - 8/ laimamise juhud /KrS § 498, 499 lõige II, 500/.
 - 9/ krediidi halvamine /KrS § 506/.
 - 10/ usutunde haavamine /KrS § 507/.
 - 11/ mitmesuguste saladuste avaldamine /KrS § 508 - 512/.
 - 12/ võõra vara tahtlik rikkumine /KrS § 514, 516 lõige I pp. 3 ja 4, 517 lõige I p.7/.
 - 13/ lihthe võõra vara rikkumine süütamisega, plahvatamisega või uputamisega /KrS 528 lõige I/.
 - 14/ võõra autoriõiguse ja ainuõiguse rikkumine /KrS § 583 - 585/.
 - 15/ omavoliline kala- ja muu püük võõras vetes või maal /KrS § 586/.
 - 16/ omavoliline marjakorjamine võõral maal /KrS § 595/.
 - 17/ omavoliline liiklemine võõral maal jne. /KrS § 596/.
 - 18/ kergete kehavigastuste tekitamine /KrS § 437/, omastamine /KrS § 539 ja 540/, vargus /KrS § 548, 549 p.2, 550 - 554/, kelmus /KrS § 557, 558, 559 lõige I p.1 ja seoses sellega lõige III, 561 - 563/ kui need on korda saadetud abikaasade või ülenevate ja alanevate sugulaste vahel ja ka seadusliku isa, ema või muu üleneva sugulase ähvardamise, nende teotamise ja nende kallal vägivallatarvitamise kohta.
- Kõigi nende süütegude pärast alustavad ametivõimud jälitamist ainuüksi süüteoost kannatanu ta seadusliku või selleks volitatud esindaja kaebusel ja jälitavad mõningate kitsendustega kuni seda

soovib kannatanu - sest süüdistajana esineb siin
ainuüksi kannatanu ja pooltel /kannatanul ja kohtualusel/ on
õigus leppimise teel lõpetada
neid asju. Kui aga kannatanu on alla 17.a. alaealine,
siis kuuluvad kõik need õigused tema seaduslikule esindajale või
viimase selleks volitatud volinikule.^{6/} Seega piirab
erasüüdistus - asjade menetlus ametlik -
kuse põhimõtet kolmes punktis -
a/ kriminaaljälitamise algatamises,
b/ süüdistamises ja
c/ leppimise võimaluses.

Eeltoodu põhjal võime tuvastada, et erasüüdis -
taja on kannatanu, s.o. isik, kelle kriminaal -
õigusega kaitstud õigusvara on süüteo läbi otseselt rikutud,
kes erasüüdistus - korras jälitata -
vais süütegudes on ainuüksi õigus -
tatud esinema süüdistajana.^{7/}

Selle instituudi tekkimisele andis tõuke 1860.a. Saksa õi -
gusteadlastepäeval tõusetatud küsimus prokuratuuri senise tege -
vuse korrektiivide teostamisest, et ära hoida esinevaid võimu -
liialdusi ja sinkusi. Kirjanduses tekkis selle küsimuse alal
kaks suunda, nimelt:

a/ mille esindajaks Glaser, pooldasid avalikule süüdistajale
abiorgani loomist kannatanu isiku näol /subsidiäre Privat -

6/ ib., § 6.

7/ Vt. R. Rõõgo, op. cit., lk. 143. - V. Slucevsky, op. cit.,
lk. 264.

anklage des Verletzten/,

b/ mille esindajaks Gneist, nõudis igale eraisikule süüdistuse tõstmise ja süüdistamise õigust /subsidiäre Populärklage/. Esimese suuna püüdlused rahuldati Austria kriminaalprotsessis 1873.a. istust ei saadud täata.

a/ Vene kriminaalprotsess ei tunnud küll viimati mainitud institute, kuid võimaldas teatud süütegude asjas kannatanul esineda süüdistuse tõstjana ja süüdistajana^{8/}. Vene kriminaalprotsessist on see instituut ülevõetud meie kriminaalprotsessi.

Ka Saksa, Austria ja Poola kriminaalprotsessid tunnevad seda instituuti. Siis esitada kohtule soovivalduse astuda kannata-

ru esimese protsessi süüdistajana. Kui sellist soovivaldus mainitud aja kestel ei esitata, siis peab kohus kriminaaljuhtimise lõpetama § 3. Erasüüdistaja õigused ja kohustused.

nii jaoskonnakohta kui ka ringkonnakohta menetluses.

Süüdistusele õigused, mis eel on erasüüdistaja

Eelpool nägime, et erasüüdistasjade menetlus piirab ametlikkuse põhimõtet kolmes punktis. Vastavalt sellele võib

ka erasüüdistaja õigusi jagada kolme ossa: tu-uuri ja

1/ süüdistuse tõstmine,

2/ süüdistamine ja

3/ leppimise võimalus.

Süüdistamise ainuõiguse nii jaos-

A. Süüdistuse tõstmine.

Algatamise ja kohtus süüdistamise õigus

vt. KR3, op. cit., § 58.

8/ Vt. V. Slucevsky, op.cit., lk. 265.

11/ ib., § 17.

12/ ib., § 56 ja 77 lõige 3.

*Arvatakse süüdistuse korras
Tõlgeta tõstmis õigus?*

VMS 369 ?

on a ainu üksik kannatanul.^{9/} Kui kannatanuks on alla 17.a. alaealine,^{13/} siis kuulub see õigus alaealise seaduslikule esindajale või selle poolt usaldatud volinikule.^{10/} Süüdistust ei esitata: Meie kriminaal- a/ peale süüaluse surma korral, isegi b/ peale kannatanu surma. palvel astuda. Kuid juba alustatud kriminaaljälitamine seistatakse kannatanu surma korral ja oodatakse üks kuu surma päevast arvates. Selle aja kestel võivad surnu abikaasa, ta ülenev või alanev sugulane, vend või õde esitada kohtule sooviavalduse astuda kannatanu asemele protsessi süüdistajana. Kui sellist sooviavaldus mainitud aja kestel ei esitata, siis peab kohus kriminaaljälitamise lõpetama.^{11/} Need tingimused on ühtlaselt kehtivad nii jaoskonnakohtu kui ka ringkonnakohtu menetluses. ja mis

Süüdistuse tõstmiseks on erasüüdistaja õigus tatud pöörduma kas politseimis või siis vastavalt asialluvusele otseselt kas jaoskonnakohtu või kohtu-uurija poole.^{12/} Isiklikult või voliniku kaudu lageda toimikut

ja sellest teha väljakirjutusi tarvilikkude andmete B. Süüdistamine. või ta abi juuresolekul, ja tema palvel võib sekretär või ta abi tutvumiseks avada ka Süüdistamise ainu õigus nii jaos-

-
- 13/ ib., § 5.
9/ Vt. KKS, op. cit., § 5.
14/ ib., § 6.
10/ ib., § 6.
15/ ib., § 97.
11/ ib., § 17.
16/ ib., § 269.
12/ ib., § 56 ja 77 lõige 3.

konnakohtu kui ka ringkonnakohtu menetluses on era-
süüdistajal.^{13/} Kui kannatanu on alla 17.a. alaealine, siis kuulub see õigus alaealise seaduslikule esindajale või selle poolt usaldatud volinikule.^{14/} Meie kriminaalprotsess ei võimalda prokuröri, isegi kes mitte erasüüdistaja palvel astuda protsessi süüdistajaks.

Oma ülesande sooritamiseks on erasüüdistajal õigus ringkonnakohtule alluvaitsasjus eeluurimise kestel, kas vahenditult või voliniku kaudu:

- a/ üles anda tunnistajaid ja esitada teisi tõendusid;
- b/ kohtu-uuri ja loal viibida eeluurimistoimingute juures ja esitada küsimusi süüalusele ja tunnistajaile;
- c/ nõuda omal kulul ära kirju kõigist protokollidest ja määrustest;^{15/}
- d/ esitada kaebusi iga eeluurimistoimingu kohta, mis rikub või kitsendab tema õigusi.^{16/}

V NKCS 5262

Kohtus on erasüüdistajal:

a/ õigus / kas isiklikult või voliniku kaudu lugeda toimikut ja sellest teha väljakirjutusi tarvilikkude andmete kohta sekretäri või ta abi juuresolekul, ja tema palvel võib sekretär või ta abi tutvumiseks avada ka

13/ ib., § 5.

14/ ib., § 6.

15/ ib., § 97.

16/ ib., § 269.

- f/ paluda asja arutamist kirjalikul istungil /see palve rahul-
pitseeritud asitõendid, millise avamise kohta tuleb koostada^{22/}
protokoll sekretäri või ta abi ja teiste juuresolijate all-
kirjadega; ^{17/} tõendus oma seletuste põhjendamiseks;
- b/ temal on lubatud toimiku lugemine nii kohtu alalises asu-
kohas kui ka selles kohas, kuhu kohtuistungite pidamiseks
ajutiselt välja sõidetakse; ^{18/} ja paluda, et tunnistajad
- c/ kui jäetakse tagajärjeta tema ^{palve/} tunnistajate kutsumise kohta
siis võib ta tunnistajad enesega kohtusse kaasa tuua oma-
vahelisel vabal kokkuleppel tunnistajatega, teatades sel-
les kohtule 7 päeva jooksul, arvates palve tagajärjeta jät-
mise teate kättesaamisest. Kui ta aga sama tähtaja jooksul^{23/}
kohtule teatab, et ta võtab nende tunnistajate kohtusse^{24/}
kutsumise kulud enda kanda, ja maksab selleks kohtule ette-
kandja liikme poole määratud summa viimase poole määratud^{25/}
tähtajaks, siis koostab ettekandja liige määruse nende
tunnistajate kutsumiseks kohtusse; ^{19/} ja kõigi eksimaste.
- d/ ta võib kohtusse ilmuda isiklikult või saata enese asemel
volinikke; ^{20/} paluda apellatsioonikohtusse raskem, kui ta
- e/ tal on õigus taandada seaduslikkudel põhjustel kohtunikke
asja arutamisest; ^{21/}

17/ ib., §358.

18/ ib., §359.

19/ ib., §364.

20/ ib., §378. 830.

21/ ib., §392.

✓ KKS 594

- f/ paluda asja arutamist kinnisel istungil /see palve rahuldatakse ainult juhul, kui sellega ühineb ka kohtualune/;^{22/}
- g/ kohtulikul võistlusel on temal õigus:
- 1/ esitada tõendusid oma seletuste põhjendamiseks;
 - 2/ teandada seaduslikkudel põhjustel tunnistajaid ja asjatundjaid, eesistuja loal esitada neile küsimusi, vastu võtta tunnistajate ütlustele ja paluda, et tunnistajad uuesti üle kuulataks üksteise juuresolekul või eraldi;
 - 3/ teha avaldusi ja anda seletusi iga toimingu kohta, mis kohtus tehakse;
 - 4/ ümber lükata vastaspoole väiteid ja kaalutlusi;^{23/}
- h/ kui ta on ühtlasi kutsutud kohtusse ka tunnistajana, siis on temal õigus jääda asja arutamise ajaks kohtusaali;^{24/}
- i/ lõppvaidlustel võib ta esineda samade seletustega kui avaliksüüdistuse asjas prokuratuuri esindaja;^{25/}
- j/ tal on õigus esitada apellatsioonikaebust otsuse peale kõigi temasse puutuvate osade kohta ja kõigi eksimuste kohta, mis leiduvad asja arutamises või kohtuotsuses, kuid ta ei või paluda apellatsioonikaebuses rohkem, kui ta taotles esimese astme kohtus;^{26/}

22/ ib., §412 p.2.

23/ ib., §428.

24/ ib., §446.

25/ ib., §507.

26/ ib., §582, 830.

28/ ib., §630

EX 1011. asst. Tart.

k/ asja arutamise päevast Kohtukojas saadetakse aktis märgi-
tud viibimiskohta teade erasüüdistajale,
kes siis võib ilmuda asja arutamisele kas isiklik-
kult või enda asemele saatnud voliniku. protsessi
Tema, mitte ilmumine ei takista asja aruta-
mist ega otsustamist, ka siis mitte, kui teda aktis mär-
gitud viibimiskohas ei leitud;^{27/} juhtumil kohtuliku jäli-

l/ ta võib paluda otsuseisest ühistä-
mist kassatsiooni korras ainult
nende eskirjade rikkkumises pä-
rast, mis on nähtud ette tema enda, mitte
aga vastaspoole õiguste kaitseks;^{28/}

m/ kui ta seadusliku põhjusega jääb ilmumata
kohtualuse kaja põhjal etteõetud asjaarutamisele, siis
ei lükka kohus asjaarutamist
edasi ega loe seda ka süüdist-
tusest loobumiseks, vaid arvestab
tema poolt esimesel asjaarutamisel
avaldatud seletusi ja nõudeid.^{29/}

Eelpool kirjeldamise erasüüdistaja õigusi süüdistamisel.

Arvesse võttes, et süüdistamise ainuõig-
sus kuulub temale,^{30/} siis tuleks vaadelda,

30/ Vt. supra lk. 11 ja 14.

27/ ib., §602.

31/ ib. KES, op.cit., § 77.

28/ ib., §630

32/ ib., §778 ja R. Rõõgo, op.cit., lk. 145.

Ex libel. univ. Tart.

c/ kui erasüüdistaja seadusliku põhjusega jääb kohtusse kas temal on õigus süüdistusest ilmutata, siis näheks selles erasüüdistaja soovil loobuda ja millised on tema sellise tegevuse õi- loobumise süüdistamisest ja kohtunik, resp. kohus, on guslikud tagajärjed.

Õigustatud asja lõpetama, Kuna erasüüdistaja on õigustatud leppimise teel protsessi kuid kohtualune võib nõuda, lõpetama, siis on ta järelikult ka õigustatud süü- et asi arutatakse erasüüdis- distusest loobuma, kuid tema ühepoolne loo- tajata ja see nõue kuulub bumine süüdistamisest ei tingi igal juhtumil kohtuliku jäli- tamise lõpetamist. Siin on võimalikud järgmised juhud:

d/ KKS ei lahenda juhtu, kui erasüüdistaja loobub a/ kui erasüüdistaja jääb seadusliku põhjusega ilmutata süüdistamisest lõppmenetlu- kohtu-uuri ja juurde lepitamise toimetamiseks - siis aal. See juht tuleb lahendada analoogiliselt punktis lõpetab kohtu-uuri ja asja "c" toodud juhuga. 31/ et erasüüdistaja loobumise jäädavalt;

b/ kui erasüüdistaja on jaoskonnakohtule esitanud süüdis- kriminaalvõltsimine lõpetada, kui kohtualune ei palu tuse ja hiljem palub kohtunikku oma süüdistus jätta saia lahendada ja teha õigeksõister otsus. 34/ läbivaatamata, siis saab kohtunik seda palvet rahuldada ainult siis, kui temal on kohtukut- sed väljasaatmata - on aga kutsed

Povälja saadetud, siis järele jääb kohtualu- eeliku sellevõimalus jälitamise lõ- igalpetamise kohta kaasa trääki- 32/ kunida; kohtuotsus ei ole

29/ ib., § 564. cit., § 386, 777 ja 778.
30/ Vt. supra lk.11 ja 14.
31/ Vt. R. Räägo, op.cit., lk. 145.
32/ ib., §778 ja R.Räägo, op.cit., lk.145.

c/ kui erasüüdistaja seadusliku põhjusetä jääb kohtusse
ilmumata, siis nähakse selles erasüüdistaja soovi
loobuda süüdistamisest ja kohtunik, resp. kohus, on
õigustatud asja lõpetama,
kuid kohtualune võib nõuda,
et asi arutatakse erasüüdis-
tajata ja see nõue kuulub
täitmisele; ^{33/}

d/ KKS ei lahenda juhtu, kui erasüüdistaja loobub
süüdistamisest lõppmenetluse-
s. See juht tuleb lahendada analoogiliselt punktis
"c" toodud juhuga, nimelt, et erasüüdistaja loobumise
puhul süüdistamisest tuleb kohtunikul, resp. kohtul,
kriminaal/jalitamise lõpetada, kui kohtualune ei palu
asja lahendada ja teha õigeksmõistev otsus. ^{34/}

Leppimise õiguslikud tagajärjed on järgmised:

1/ Õigusega toimivad leppimine erasüüdistatus korras

C. Leppimine.

Pooled - erasüüdistaja ja kohtualune - on protsessi täi-
elikuks peremehed. Nad võivad kokkuleppel
igal ajal protsessi lõpetada
kuni tehtud kohtuotsus ei ole

33/ Vt. KKS, op. cit., § 386, 777 ja 778.

34/ Vt. R. Räägo, op. cit., lk. 145.

jõustunud.^{35/} Otsuse jõustumise momendist alates ei saa aga pooled seda enam mõjutada ja otsus kuulub täitmisele, olgu siis et armuandmise korras muudetakse või tühistatakse.

Et ära hoida asjata otsuste tegemist, peab jaoskonnakohtunik katsuma pooli, kui nad on ilmunud, lepitada ja võib ainult lepituskatsenurjumisel asuda otsuse tegemisele.^{36/}

Ringkonnakohtule alluvais asjus peab kohtu-uuri ja esmalt pooled välja kutsuma lepitamiseks. Kui lepitamine on läinud korda, siis kohtuurija lõpetab asja jäädavalt, kui aga leppimine ei ole läinud korda või süüalune on jäänud seadusliku põhjusega ilmumata, siis annab kohtuurija asjale edaspidise käigu.^{37/}

Leppimise õiguslikud tagajärjed on järgmised:

- 1/ õigeaegselt toimitud leppimine erasüüdistus korras jälitavas süüteos vabastab süüaluse kriminaalvastutusest ja kahjutasunõudest, kui kannatanu ei ole sõnaselgelt jätnud endale õigust kahjutasunõude esitamiseks;^{38/}

^{35/} Vt. KKS, op. cit., § 5.

^{36/} ib., § 807.

^{37/} ib., § 77.

^{38/} ib., § 19.

2/ leppimise teel lõpetatud erasüüdistuskorras jälitavate süüteo-asjas ei võida algatada uut kriminaaljälitamist ja algatatud jälitamise kakuulubte lõpetamiseks e.^{39/} Kaksus käiguta. Kautsjoni maksimisest on vabastatud riigi- ja omavalitsusasutised, isikud, kellele on II Kohustused. õigus, ja maksujõuetaks tunnustatud võlgnikud.

Siin on tegemist järgmiste rahaliste sammetega:

1/ erasüüdistuskorras jälitavatele süüteoasjadele ei anta käiku kuni pole sisse makstud vastavat kautsjoni.^{40/} Kautsjonita kaebuse esitamist ei loeta kriminaaljälitamise algatamiseks ja see ei katkesta ka aegumist. Kautsjoni maksimisest on vabastatud riigi- ja omavalitsusasutised, isikud, kellele on antud vaesuse õigus, ja maksujõuetaks tunnustatud võlgnikud.

a/ kohtualuse süüdimõistmisel,

b/ kriminaaljälitamise lõpetamise korral:

aa/ kohtualuse surma tõttu,

bb/ KKS § 18 toodud põhjustel,

cc/ KrS § 69 p.2 tähendatud aegumise tõttu.

Kautsjon läheb riigi kasuks:

a/ kohtualuse õigeksmõistmisel,

b/ kriminaaljälitamise lõpetamise korral muudel põhjustel.

2/ erasüüdistuskorras jälitavates süüteoasjades ei anta erasüüdistaja poolt esitatud apellatsioonikaebustele käiku kuni pole sisse maksetud vastavat kautsjoni.^{41/} Kautsjoni mitte maksmise korral jäetakse kaebus käiguta. Kautsjoni maksimisest on vabastatud riigi- ja omavalitsusasutised, isikud, kellele on antud vaesuse õigus, ja maksujõuetuks tunnustatud võlgnikud.

3/ Kautsjon maksetakse tagasi:

a/ apellatsioonikaebuse rahuldamisel;

b/ kriminaaljälitamise lõpetamise korral:

aa/ kohtualuse surma tõttu,

bb/ KKS § 18 toodud põhjustel,

cc/ KrS § 69 p. 2. tähendatud aegumise tõttu.

40/ Kautsjon läheb riigi kasuks:

a/ apellatsioonikaebuse tagajärjeta jätmisel,

b/ kriminaaljälitamise lõpetamise korral muudel põhjustel.

3/ kassatsioonikaebuse esitamisel tuleb maksta vastv kauts-

39/ ib., § 17.

40/ ib., § 77 ja 744.

41/ ib., § 582 ja 830.

jon, mille ta kaebust vastu ei võeta.^{42/} Kautsjoni maksmisest on vabastatud riigi- ja omavaltsusasutised, isikud, kellele on antud vaesuse õigus, ja maksujõuetuks tunnustatud võlgnikud.

Kautsjon maksetakse tagasi kaebuse rahuldamise korral. Kautsjon läheb aga riigi kasuks kaebuse tagajärjeta jätmise korral.

3/ Kohtukulud tuleb erasüüdistajal kanda:

- a/ täies ulatuses, kui kohtualune õigeks mõistetakse,
- b/ kohtualusega võrdseis osades, kui asi lõpetatakse poolte leppimisel.^{43/}

42/ ib., § 631 ja 869.

43/ ib., § 717.

Osundatud teoseid ja kasutatud allikaid.

R. Räägo, Kriminaalprotsessi õpperaamat, Tartu 1937.

V. Slucevsky, Ucebnik russkago ugolovnago protsessa, St.
Peterburg, 1895.

K. Matto, Kriminaalkohtupidamise seadustik kommentaaride-
ga, Tallinn 1934.

K. Saarmann ja K. Matto, Kriminaalseadustik kommenteeritud
väljaanne, Tallinn 1937.

Kriminaalkohtupidamise seadustik RT 1934, 89, ect.

Kriminaalseadustik, RT 1929, 56; 1934, 85, ect.